

ve formě pohlednic, odznaků apod. Ferenc zde rozebírá jejich obsah z hlediska jazyka, výtvarného pojetí a symboliky. Mnohdy se však politické cíle závodu neprojevovaly zprostředkovaně skrze média, ale přímo v organizaci závodu: složením startovního pelotonu (již zmiňovaní zástupci rozvojových zemí, jindy zase řada závodníků ze Západu) a zejména výběrem trati. Druhé jmenované museli organizátoři řešit hned několikrát – zatímco po invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa se tolik obávali nepokojů, že se zemi téměř úplně vyhnuli, černobylská katastrofa zase plánovaný start z Kyjeva nijak neovlivnila...

Ferencova kniha přehledně a s využitím řady nových informací z archivů i od pamětníků mapuje více než čtyřicet let této sportovní slavnosti. Nelze od ní očekávat velká odhalení ani nový pohled na sportovní propagandu v uplynulém století. Je však podrobně a logicky zpracovaným příspěvkem do debaty o historii vztahů sportu a politiky i příhodným popisem metod propagandy v komunistických zemích.

Barbora Umancová

Martina Fischer, ed., *Peacebuilding and Civil Society in Bosnia-Herzegovina: Ten Years after Dayton*. Berlin: LIT Verlag, 2007, 200 s.

Druhé vydání tohoto sborníku vyšlo stejně jako první s podporou *Berghof Forschungszentrum für konstruktive Konfliktbearbeitung* v Berlíně. Autory příspěvků byli významní odborníci z Bosny a Hercegoviny i zahraniční experti, kteří se snažili vystihnout podstatné charakteristiky bosenské společnosti v období po více než deseti letech od uzavření daytonského míru a předložit vyhlídky pro budoucí vývoj. Rozsah témat jednotlivých příspěvků byl široký, nicméně společným východiskem pro jejich volbu byly předem položené otázky. Mezi ně patřilo například stanovení konfliktních linií v bosenské společnosti, otázka vztahu budování míru k základním příčinám válečného konfliktu, problematika překážek v přechodu od konfliktního stadia a možnosti a limity mezinárodní podpory. Dalšími otázkami bylo také chápání občanské společnosti v Bosně a jeho vztah k budování státu a demokratizaci, či problematika konstruktivního vztahu obyvatel Bosny a Hercegoviny k minulosti ve vztahu k budování budoucnosti.

Celkem osmnáct příspěvků od šestnácti autorů a organizací je rozděleno do čtyř tematických okruhů. Po úvodní přehledové a shrnující sekci následuje oddíl věnující se budování občanské společnosti ve vztahu k státním strukturám, dále jde o příspěvky věnující se práci s mládeží a reformě vzdělávání a sborník je zakončen sekcí zaměřenou na vyrovnání se s minulostí. Témata jednotlivých příspěvků pak zaměření svých sekcí často přesahují. Jen namátkou jsou zde příspěvky věnující se úspěchům a překážkám v procesu evropské integrace, problematice spojené s návratem uprchlíků a přesídlenců, aktivitám bosenských odborových svazů, možnostem mezikonfesního dialogu či práci s traumatizovanými bosenskými ženami. Celá práce

je pak zakončena shrnutím, ve kterém Martina Fischerová pojmenovává výzvy pro budoucí úspěšný vývoj země, mezi které patří ekonomická reforma, transformace politiky a završení přechodu od válečného k mírovému stádiu vývoje.

Celkově má sborník ambice být jakýmsi vyváženým shrnutím desetiletého poválečného vývoje Bosny a Hercegoviny. Ke cti vyváženosti příspěvků i autorů lze podotknout, že jsou zde zastoupeni představitelé všech tří bosenských konstitutivních národů a v zásadě se jedná o občanské probosensky myslící odborníky. Jednotlivé příspěvky poté mají svojí aktuálností a odborností důležitou vypovídající hodnotu a jsou vhodným vstupním materiálem do prohlubování znalostí jednotlivých elementů složité bosenské problematiky.

Radek Oravec

G. M. Fedorov, ***Social'no-ekonomičeskoe razvitije Kaliningradskoj oblasti***. Kaliningrad: Izdatel'stvo Rossijskogo gosudarstvennogo universiteta imeni Imanuilla Kanta, 2008, 142 s.

Rozsahem nepříliš objemná publikace se snaží představit sociální a ekonomické situaci kaliningradského regionu. Přestože je určena především jako učebnice pro studenty geografie, podává stručný přehled hlavních ekonomických problémů oblasti.

Kaliningradská oblast je ruskou exklávou na pobřeží Baltského moře. Po rozpadu Sovětského svazu se ruská vláda snažila kompenzovat nevýhodné postavení kaliningradské exklávy tím, že tu v roce 1990 vyhlásila tzv. Svobodnou ekonomickou zónu „Jantar“. Zóna měla přilákat zahraniční investory, ve skutečnosti ale spíše zaplavila oblast levnými zahraničními výrobky. V roce 1996 byla svobodná zóna změněna na Zvláštní ekonomickou zónu s následným zrušením dovozních a vývozních cel. Zvláštní ekonomická zóna sice napomohla ekonomickému rozvoji oblasti, ta však i nadále zůstávala závislou na importu. V roce 2006 byl proto přijat nový program Zvláštní ekonomické zóny, který místo snížení cel počítá s daňovými úlevami s cílem dosáhnout stavu, kdy export z oblasti bude převyšovat import.

Svou práci rozdělil Fjodorov do sedmi kapitol. V první kapitole se snaží vysvětlit, jak pojem region chápe Rusko (jako oblast v jasných administrativních hranicích) a jak Evropská unie (EU chápe region různě, např. jako malé území – euroregion, nebo jako území poměrně rozsáhlé – region Baltského moře). V této kapitole se dále Fjodorov zabývá tím, co to je regionální politika a co je jejím cílem. Druhá kapitola se zabývá tím, jaké faktory a podmínky ovlivňují regionální rozvoj Kaliningradské oblasti. Třetí kapitola představuje ekonomický vývoj Kaliningradské oblasti od roku 1945 do současnosti. Ekonomický vývoj oblasti rozděluje na dvě hlavní období – sovětské a postsovětské. Tato období dále rozděluje na kratší časové úseky. V kapitole také popisuje princip fungování Svobodné a Zvláštní ekonomické zóny